

NAPLÓ

Március elején került sor a 10. osztályosok egyhetes *Művészeti kurzusára*: a fotókurzust **Philippe Brame**, a színjátszó kurzust **Sophie-Marie Bouts**, a filmkurzust pedig **Hartyándi Mátyás** és **Kátai Balázs** vezette. A kurzus zárásaként a héten készült fotók megtekintése után az A osztályból a színjátszók Edmond Rostand *Cyrano de Bergerac*, a B osztályosok pedig Albert Camus *Az igazak* című drámájának részleteit adták elő. A legszebb fotókból kiállítás nyílt az új Galériában, az elkészült kisfilmeket pedig a két osztály alkotói együtt mutatták be a Díszteremben.

A *magyarországi frankofón hét keretében* a Díszteremben 7-én került sor *Az alvó* című darab bemutatójára, amelyet Arthur Rimbaud *A völgy alvója* című (valós élményből fakadó) verse ihletett. A **Compagnie des Tropes** a kortárs tánc műfaját és a bohóc karaktert vegyítve dolgozta fel a különös találkozást élő és élettelen között. Az ötlet és rendezés Lucile André és Oriane Champion munkája. Napjaink geopolitikai, gazdasági aktualitása legitimálja a kérdésfeltevést: mi történne, ha ma találna rá valaki az „alvó”-ra, hiszen egyre többen kényszerülnek az utcán élni, akár egyéni életük csődje, akár a migrációs krízis okán. Az előadás segítette a szembenézést a saját félelmeinkkel és individualizmusunkkal, gondolkodásra készítetett az emberi szenvedésről és humánusról.

A Nagyböjti koncertsorozat keretében 9-én a Bazilikában a **Nyíregyházi Cantemus Kórus** és az **Animae Musicae Kamarazenekar** előadásában került sor a következő négy (időszakhoz illeszkedő) zenemű előadására: Cser Ádám: *Sentido*, Josquin des Prez: *Agnus Dei*, Eric Esenvalds: *Stars* és Arvo Pärt: *Stabat Mater*.

A március 15-i ünnepélyt diákjaink 14-én a gimnázium Dísztermében tartották, a következő két napon pedig különböző helyszíneken tartott lelkigyakorlatra indultak.

Szent Benedek tavaszi ünnepén, 21-én ünnepélyes keretek között a Bazilikában került sor *Cirill atya főapáti benedikálására*. A jeles alkalmon a szerzetesközösség tagjai mellett a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, köztük **Erdő Péter** bíboros, **Veres András** győri megyéspüspök, a püspöki konferencia elnöke, más rendek elöljárói társaságában részt vett **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes is. Utóbbi kettő a szentmise utáni fogadáson köszöntő beszédet is tartott. A benedikálás szertartását **Várszegi Asztrik** püspök, emeritus főapát végezte **Veres András** püspök és **Michael Reepen**, Münsterschwarzach apátja segédletével. A homíliát **Gregory Polan** primás apát mondta: *Abrahámhoz és Szent Benedekhez hasonlóan Cirill főapátot is az ismeretlen jövőbe hívja Isten, de hozzájuk hasonlóan egyúttal majd a hitnek és a bizalomnak az új mélységeit is megtapasztalja. Testvéreid már megtapasztalták benned hited szilárdóságát. A kétségek és a kihívások közepette ne vedd le szemed Istenről, minden erő forrásáról, mert ő hűséges. Gregory Polan beszélt arról, hogy a bencés élet lényege a bibliai értelemben vett béke, amely nem egyszerűen csak a konfliktusnak vagy a nézetkülönbségnek a hiánya, hanem átjárja és megerősíti a testünket, az értelmünket és a lelkünket. Az apát feladata pontosan ennek a békének a szolgálata a monostorban. Ha pedig béke uralkodik a monostorban, akkor ezzel a bencés közösség a legnagyobb ajándékot adhatja azoknak, akik velük tartanak az úton, akár mint diákok, akár mint zárándokok vagy vendégek – világított rá a primás apát. Jézus azért imádkozik tanítványaiért Istenhez, hogy részünk legyen az ő dicsőségében. Jézus tanítása szerint a dicsőség egy út, egy zárándoklat, egy olyan ösvény, amely az élet szenvedésein keresztül vezet. A türelemmel, odafigyeléssel, együttérzéssel, megbocsátással és önátadással végigjárt élet útja, amely elvezet a teljes és végső, ajándékként megélt dicsőséghez. Valójában ez húsvét szent titka: a szenvedésen keresztül gyógyuláshoz, az áldozaton keresztül az élet és az áldás eddig soha nem látott valóságához, végső soron halálunkon át az örök életre eljutni. Így lehet életünk mások számára is a megváltás eszköze... Te most az előtt a kihívás és munka előtt állsz, hogy közösségedet és annak minden tagját végigvezesd a húsvét szent titkának ösvényén. Főapátként neked magadnak is át kell élned ezt a titkot. Vigaszd és erősséged az lesz, hogy tudod: Jézus már kitaposta előttünk ezt az utat. Saját életed példája fogja leginkább bátorítani testvéreidet, hogy miként vezet húsvét titka a dicsőségbe. Az apáti áldással, amelyben ma részesülsz, az Egyház adja áldását erre a szolgálatodra. Ahogy a Szentlélekre figyelsz, amint hagyod, hogy Isten igéje vezessen, megérzed majd, hogy ez az áldás kíséri mindazokat, akik hűséggel kitartanak Krisztus követésében... Így az áldás kiárad erre a közösségre, a Rád bizottakra és Magyarorszáegész népére – fejezte be homíliáját a primás apát. A szentáldo-*

- zást követően **Cirill főapát úr** programadó beszédének viszatérő gondolata így hangzott: *A monostor kísérlet arra, hogy a világ egy kicsi részét ideálisan rendezzük be.* Isten országának építése nemcsak a szerzetesek küldetése, hanem minden hívő, megkeresztelt emberé. *Hiszem, hogy a család, a munkahely, az iskola, a monostor, a püspökség, a plébánia, a minisztérium, a hivatal, a vállalat mind-mind meghívás, lehetőség arra, hogy a világ azon kicsi vagy éppen nagyobb részét, ahol élünk, ideálisan, ideálisabban rendezzük be, az evangélium értékrendje szerint!* – hangsúlyozta.
- A 45 éves **Muzsikás együttes** tartott rendhagyó énekórát március 22-én. A MOL támogatásával megvalósult rendezvényen diákjaink több hangszert is megismerhettek, a népdalszövegek jelentésével gazdagodhattak, és együtt énekelhettek az együttes tagjaival.
- A Nagyböjti Koncertsorozat keretében 23-án a **Kruppa Quartet** előadásában hangzott el Joseph Haydn *A megváltó hét szava a keresztfán* című műve. A zenemű oratórikus változatának előadását a bencés szerzeteseknek az egyes szavakhoz fűzött rövid elmélkedései kísérték.
- A Pannonhalmi Főapátság és a Rákóczi Szövetség tizenhetedik alkalommal hirdette meg *Cultura Nostra* címmel történelmi versenyt *A dualizmus kora. Magyarország története 1867–1918 között* címmel. A vetélkedőre 89 iskolából 180 csapat jelentkezett: ez 540 diákot jelent. A Pannonhalmán 24-én megtartott döntőn a zsűri elnöki tisztét **dr. Velkey Ferenc** egyetemi tanár látta el. A díjátadó ünnepségen **Cirill főapát úr** a vetélkedő témájával kapcsolatosan kiemelte, hogy a dualizmus időszaka a magyarországi bencés rend életében is rendkívül aktív időszak volt. A vetélkedőt a békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium csapata nyerte.
- Két időszak kiállítás nyílt meg 28-án. Az egyik a Főmonostori Kiállítóterben megrendezett kortárs képzőművészeti tárlat. **Mélyi József** kurátor hat élvonalbeli alkotót kért fel, hogy reflektáljon mind a *kibékülés* témára, mind Pannonhalma elmúlt huszonhét évére. Nem beszélhetünk a kibékülésről addig, amíg rá nem nézünk a múltunkra. A bencés közösség otthagya a lenyomatát a történelemben, és mások kezdik el olvasni mindazt, amit alkottak. Érzékeny művészeket hívtunk meg, hogy ezúttal belőlünk olvassanak, alkossanak. Erhardt Miklós, Esterházy Marcell, Imre Mariann, Nemes Csaba, Sipos Zoltán és Szász Lilla munkái olyan rekeszeket nyitnak ki (a kibékülés irányába) a szerzetesközösség tagjaiban és az inspirációt kereső látogatókban, amelyek eddig zárva voltak. A kiállítást **Schein Gábor** író, irodalomtörténész nyitotta meg (a megnyitó szövege ebben a számban olvasható). A másik időszak tárlatunk, **Hölvényi Kristóf** pannonthalmi öregdiák menekültorszokait bemutató fotókiállítása a városközpontban, az Apátság Galériában látható *Két világ közt* címmel. A művész érdekesen reagál a menekült szóra és jelenségre

rákódott sztereotípiákra. Egyházi, kulturális térben, a dokumentarista fotózás eszközeivel érvel, de úgy, hogy a fotográfus meggyőződése ne legyen kizárólagos, ne vezesse, ne befolyásolja a nézőt. A dokumentarista fotó egyfelől teret enged a történeteknek, másfelől nem tud mást, csak a kép készítőjének szemével láttatni, ami hihetetlen feszültséget teremt. A szerző több mint fél évig a Közel-Keleten folytatta munkáját, hogy remek fotóin felmutathassa azon tömegek sorsát, akik szülőföldjük közelében várják, mit hoz számukra a jövő. A kiállítás kurátora **Virágvölgyi András** volt, a megnyitót **Hardi Titusz** igazgató atya tartotta.

Nagyhétfőn a gimnáziumi *tanárok lelki napját* idén **Korzenszky Richárd** tihanyi emeritus perjel atya vezette. A *krizmaszentelési misét* idén is nagyszerdán este tartottuk, hogy a szertartáson a Főapátsághoz tartozó plébániák hívei minél nagyobb számban vehessenek részt. A húsvéti *Szent Háromnapot* – a hagyományoknak megfelelően – vendégeinkkel együtt ünnepeltük. Nagypénteken **Cirill főapát úr** tartott előadást *A főapátság missziója (kibékülés)* címmel, **Szabó Márton** testvér *Szent olajok a biblikus időktől napjainkig* címmel mutatta be a liturgiában ma is szereplő olajokat, **Bokros Márk** atya pedig *A vezető és vezetettek az Úr szolgálatának iskolájában* címmel tartott előadást. Nagyszombaton **Iltz János** nyugalmazott evangélikus püspök *Békességünk ára* címmel, **Borián Elréd** atya pedig *Az önszeretet értéke az Evangélium alapján* címmel tartott előadást. Délután **Gérecz Imre** atya „*En sem ítéllek el*” (Jn 8,11) címmel gregorián áldozási énekek elemzésével, **Hirka Antal** atya pedig „*Újjászület(t)ünk vízből és Szentlélekből*” című előadásával készítette elő a jelenlévőket a húsvéti vigília ünnepelésére. A közös liturgia után **Kiss Zsolt** orgona-meditációit hallgathattuk. Húsvéthétfőn a Bazilikában **Ruppert István** orgonaművész adott húsvéti koncertet.

Az idei Holokauszt-emléknapon **Hardi Titusz** atya, iskolánk igazgatója tartott előadást a Díszteremben. Vendége volt **Ranschburg Hildegárd** bencés obláta. Este diákjaink Gárdos Péter *Hajnali láz* című filmjét tekintették meg. A *Raoul Wallenberg Egyesület Ember Mária-díját* vehette át 19-én **Hardi Titusz** igazgató atya a zsidó-keresztény párbeszéd előmozdításáért, iskolánk diákjainak érzékenyítéséért. A másik díjazott Randolph L. Braham, a magyarországi Holokauszt-kutatás doyenje volt.

A Gimnáziumi Galériában nyílt meg 20-án **Kondor Attila** festőművész *A figyelem útjai* című kiállítása, amelyen festményei mellett három festményanimációs filmjét is megtekinthettük. A kiállítást **Máthé Andrea** esztéta nyitotta meg. A szerző így gondolkodik alkotásairól: *Különleges értelme van annak, hogy átlépve a festmény idejébe, a mű alkotójával azonosan szemlélődhetek. Vagyis annak, hogy az alkotói folyamat – a mű kezdetének és befejezésének az ideje, egyetlen jelenvalóságban – a szemlélés alanyában*

bizonyos mértékig aktualizálódhat. Ez a saját magába visszatérő, minősített idő, amelyet a köznapi idő feláldozása tesz jelenvalóvá. Ugyanezen a napon este a Díszteremben **Türk Attila**, az MTA-BTK, a Magyar Östörténet Témacsoport tudományos főmunkatársa tartott előadást. *Hogy is volt a magyarok vándorlása? (A korai magyar történet aktuális kérdései a régészet szemszögéből)* címmel. Az előadásban a magyarság eredetének kérdéséhez kapcsolódó legújabb régészeti kutatások és azok eredményei kerültek bemutatásra a régészet és a bioarcheológia területéről.

- A Pannonhalmi Szemle idei első számának *lapbemutatójára* 25-én került sor a Benedictinus Apátsági Termékek Boltjában, Budapesten. Hardy Júlia és Tillmann József szerkesztők beszélgetett a szám szerzői közül **Takács Zsuzsával és Béndek Péterrel**. Ezen a napon, Szent Márk ünnepén Pannonhalmán emlékeztünk a **hazai bencés rend visszaállítására**, a magyar bencések tanítói munkájának kezdetére.
- A Díszteremben **Mélyi József** művészettörténész, műkritikus, a Magyar Képzőművészeti Egyetem oktatója tartott előadást *Ronaldótól Szent Istvánig, avagy a zsánerszobortól a köztéri szoborig* címmel 27-én. A szerző arra a kérdésre kereste a választ, hogyan lehet megkülönböztetni az emlékművet a váfától? Hol vannak az emlékezet komolyságának határai? Vajon hol a határ a percnyi népszerűsége vadászó giccsek és az „örökletnek” készült szobrok között? Az előadás során magyar és külföldi példákon keresztül jelentek meg a jelenkor köztéri művészetének és emlékműszobrászatának problémái.
- A „*szerzetesfutás*”-ra 28-án került sor a Bakonybél és Pannonhalma közötti 50 km-es távon, amin vállalkozó szellemű bencés szerzetesek és barátaik vettek részt – részben vagy az egész távon.
- A gimnázium 12. évfolyamának ballagási ünnepélye május 6-án volt. A végzősök nevében búcsúzó **Csehi Ágoston** többek között ezt mondta: *Amikor idejöttem, azt hittem, pontosan tudom, mit is jelent a szó, Pannonhalma. Hallatára most már mindannyiunk számára más-más emlékek jutnak eszünkbe. Az itt eltöltött évek alatt új, egyéni Pannonhalmákat hoztunk létre, magukba foglalva minden élményünket, itt megszerzett tapasztalatunkat, és a számunkra legfontosabb benyomásokat... Senki sem értheti meg, mit takar számunkra a szó, még azok sem, akikkel együtt alakítottuk ki a jelentését...*
- Az Országos Katolikus Gyűjteményi Központ, a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kara Klasszika Filológia Tanszéke tudományos tanácskozást szervezett május 7–8-án Pannonhalmán, amelynek középpontjában a kéziratosság, különösen az egyházi kéziratosság állt. A **II. Scriptorium Konferencián** többek között részt vett és előadott Varga Lajos váci segédpüspök, Dénesi Tamás pannonhalmi levéltár-igaz-

gató és Takács László (PPKE–BTK). Ezekben a napokban – az írásbeli érettségik idején – vettek részt diákjaink a hagyományos tanulmányi kirándulásokon (belföldön vagy a szomszédos országokban).

A Díszteremben **Fejérvári Zoltán** adott zongorahangversenyt 14-én. A művész felsőfokú tanulmányait a Zeneakadémián végezte. *2014-ben megkapta a Junior Prima Díjat, több nemzetközi zongoraversenyen is sikeresen szerepelt* (2017-ben megnyerte a Montréali Nemzetközi Zongoraversenyt).

A hagyományos május végi *öregdiáknapunk* 26-án volt. A kezdő közös ünnepi liturgiát a Bazilikában tartották **Cirill főapát úr** vezetésével, **Albin atya** homíliájával. Utána következett a *Kibékülés* című időszak kiállítás megtekintése a kiállítóteremben, majd sör-virslis gimnáziumi parkolóban. Ezt követte a dísztermi beszélgetés a tanulási és munkahelyi eredmények összefüggéseiről. Vendégünk volt **dr. Hodász István** (1986B), az EGIS Gyógyszergyár vezérigazgatója, **dr. Barsi Árpád** (1987B), a BME tanszékvezető egyetemi tanára és **Kovács Géza** (1996A), EPAM Systems projektmenedzsere. Olyan öregdiákjaink ők, akik ittlétük idején nem mutattak ugyan kiemelkedő eredményeket, ám később annál többre vitték az „életben”. Arról kérdeztük őket, *érdemes-e tanulni, elrontanak-e valamit a tanárok vagy a mindenkori diákok, miért csak később lettek sikeresek, miért nem érdekelték őket a tantárgyak, lehet-e újratekinteni. Befejezésül Cirill főapát úr beszélt a rendi közösség jelenlegi helyzetéről, feladatairól.*

Cirill főapát úr a szerzetesközösség illetékes rendi fórumainak, valamint a Pannonhalmi Bencés Gimnázium nevelőtestületének megkérdezését követően 28-án öt évre **dr. Juhász-Laczik Albin** atyát nevezte ki a Pannonhalmi Bencés Gimnázium, Egyházzenei Szakgimnázium és Szakkollégium igazgatójává. Gimnáziumunkban idén közel kétszáz tanuló vesz részt zenét, ebből mintegy húszan egyházzenei képzésen is részt vesznek. A tanév végéhez közeledve szinte minden napra esik egy-egy koncert.

Hirka Antal